

КУЛЬТУРНА СПАДШИНА УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ

УДК 070(477)(09)+070.484(450)(09)

Олександр КИРИЛЕНКО,
зав. відділу обмінно-резервного фонду НБУВ, канд. іст. наук
Олег ЯЦЕНКО,
с. н. с. НБУВ, канд. іст. наук

Повоєнна преса української еміграції у фондах Українського Вільного Університету (Мюнхен, Німеччина): структурно-топологічний аналіз

Проведено структурно-топологічний аналіз становлення та розвитку, визначено цільове та читацьке призначення українських еміграційних періодичних видань на території Німеччини та Австрії в період 1945–1955 рр., які знаходяться у фондах бібліотеки і архіву Українського Вільного Університету (Мюнхен). Виявлено тенденції розвитку окремих тематичних галузей, наведено перелік міст, де були найбільше поширені видання української еміграційної преси, висвітлено особливості етапів – часу зародження, перших спроб її втілення та організації систематичного виходу.

Представлено інформацію про хід проекту «Феномен етнічної самоідентифікації й виживання в контексті повоєнної Європи: Унікальна культурна спадщина української еміграції в Архіві Українського Вільного Університету в Мюнхені».

Подано бібліографічний список українських еміграційних періодичних видань Німеччини і Австрії (1945–1955 рр.), які зберігаються в бібліотеці і архіві Українського Вільного Університету.

Ключові слова: Український Вільний Університет, періодичні видання, Німеччина, Австрія, українська еміграція.

У жовтні 2003 р. співробітниками Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського Олександром Кириленком та Олегом Яценком спільно з Державним комітетом архівів України за підтримки Українського наукового інституту Гарвардського університету розпочато здійснення проекту «Феномен етнічної самоідентифікації й виживання в контексті повоєнної Європи: Унікальна культурна спадщина української еміграції в Архіві Українського Вільного Університету (УВУ) в Мюнхені». Мета проекту збереження унікальної джерельної спадщини українського народу та представлення інформації про документальні фонди бібліотеки і архіву УВУ для широких кіл користувачів в Україні і за її межами.

Українські еміграційні періодичні видання, представлені в УВУ, є унікальною джерельною базою для вивчення становлення української освіти, науки і культури на теренах Західної Європи в 1945–1955-х рр. Усі важливі проблеми формування еміграційних осередків знайшли відображення в тогочасній пресі. Варто дослідити, осмислити

феномен української еміграційної преси в історичному контексті, вивчити її роль у інтелектуальному і духовному відродженні нації.

Характерною ознакою ХХI ст. є зростання в Україні інтересу до історії вітчизняної і еміграційної преси у ракурсі відродження національних традицій, української культури, науки, освіти. Драматична доля українського народу у ХХ ст. скрупульозно закарбована на шпальтах часописів, що видавалися не тільки на Батьківщині, а й поза її межами. Історія цієї преси, як і життя та праця наших співвітчизників за кордоном – це спільна історія українців, які прагнули ствердити своє національне ім'я і досягнення у контексті загальноцивілізаційних процесів. Без знання цієї історії, відтворення найдрібніших, мимоволі загублених, чи зумисне викреслених фактів, подій, імен і дат, неможливий духовний поступ нації, держави, особистості у майбутнє.

Для дійсного відтворення історії України в сучасних умовах необхідно залучити до наукового обігу значну документну джерельну базу, яка відоб-

ражає різні сторони минулого, зокрема життя і здобутки української еміграції. Саме такими джерелами є українські еміграційні періодичні і продовжувані видання 1945–1955 рр., які займають значне місце в бібліотечному та архівному фондах УВУ. Тут зберігається найповніше у Західній Європі зібрання еміграційних журналів і серійних видань «таборового» періоду (1945–1955 рр.). Представлені в них матеріали містять багато, іноді унікальну, інформацію про різні аспекти політичного, наукового, культурного та духовного життя української еміграції.

Актуальність цих видань для України зумовлена тим, що в найбільших книгохранинах нашої держави, а також в більшості еміграційних осередках за кордоном збереглися лише певні фрагменти і розрізнені номери еміграційної періодики цього періоду. Таким чином виявлення, упорядкування, розкриття цього фонду через довідковий апарат й залучення його до наукового обігу є актуальним завданням українських бібліотечних установ й української еміграції.

Важливе значення української еміграційної періодики 1945–1955 рр. з точки зору джерелознавства полягає насамперед у тому, що вона, з одного боку, виступала носієм української незалежної думки, яка фіксувала різні сторони соціокультурного і наукового життя української еміграції, виконувала функції «ідентифікації української спільноти», а з другого – як правдиве джерело відображення різноманітних подій історії української еміграції в Європі. Характерними ознаками української еміграційної періодики були національна самобутність і професіоналізм, тобто вона відображала високий культурний і науковий рівень фахівців. Водночас, як засіб масової інформації, українська еміграційна періодика виконувала інтегративну функцію щодо організації науки на чужині.

Трагічна доля українського народу неминуче відображалася на сторінках преси, у цьому завжди відчувався функціональний зв'язок із життям, відзеркалення реалій. Часто фейлетон, стаття, нарис вміли безпристрасно й об'єктивно виявити суспільну недугу, звернути на неї увагу громадськості, визначити ідеологічні чи духовні вади, які потребували втручання.

Навіть опинившись у невідрядних умовах чужини, не сподіваючись на сторонню ласку, переборюючи економічні труднощі, організатори української преси і численні співробітники виконали кількісне завдання: низка політичних, наукових, інформаційних, мистецько-літературних, студентських, сатирично-гумористичних видань різного

гатунку, періодичності, оформлення стали конкретним свідченням наполегливої праці. Можливо, не свідомим, але таким реальним виявилося гасло багатьох видань: піznati самих себе (навіть у боротьбі антагонізмів, нестихаючих дискусій, політичних протистоянь, «сварок між своїми», іронії, духовних розбіжностей), а також дати можливість іншим народам збагнути, якими є українці, які їхні настанови на майбутнє.

У сучасних умовах виникає потреба об'єктивного й повного прочитання української еміграційної періодики ХХ ст. «Таборова» періодика вимагає розробки програми її збереження і складання повного репертуару не залежно від місця знаходження. Український науковий інститут Гарвардського університету взяв на себе виконання функції координуючого центру по складанню репертуару «таборової» преси 1945–1955 рр. з метою збереження рідкісних видань цього періоду у вигляді електронних копій.

У 1945–1950 рр. у Німеччині й Австрії існувало більше сотні таборів переміщених осіб, де поруч з вирішенням нагальних потреб існування біженців налагоджувалась і видавнича діяльність. Сучасними дослідниками еміграційної преси встановлено, що в цей період з'явилося близько 505 газет, журналів, альманахів, бюллетенів, вісників різного тематичного і типологічного характеру. Проте на сьогодні ще немає остаточних даних про загальну кількість періодичних видань, які видавалися у 1945–1955 рр., оскільки нема повного бібліографічного покажчика, і тому залишаються несистематизованими і недослідженими, а, відповідно, є недоступними для широких кіл користувачів. Тому однією з головних цілей проекту є пошук цих видань в архівах і бібліотеках та здійснення реєстраційного обліку й наукового опрацювання видань зазначеного періоду в усіх можливих місцях їх збережання, складання найбільш повного репертуару українських періодичних видань, створених за кордоном, і виготовлення електронних копій унікальних видань.

Для опрацювання фонду еміграційних періодичних видань в документних фондах УВУ перед нами стояли завдання:

- ▲ виявити місце розташування і кількісний склад цього масиву;
- ▲ здійснити документознавче візуальне обстеження кожної назви видання;
- ▲ визначити основні класифікаційні ознаки і систематизувати видання зазначеного періоду;
- ▲ скласти типологічну схему видань на основі розробленої класифікації;

- ▲ зробити бібліографічний список видань, наявних в УВУ;
- ▲ звірити існуючі видання в УВУ з фондами найбільших профільних книгозбірень України і наукових осередків за кордоном;
- ▲ на основі проведеного аналізу періодики означеного періоду сформулювати пропозиції щодо подальшої інтеграції інформації про ці ресурси.

Попередній аналіз архіву і бібліотеки УВУ показав, що українська еміграційна періодика «таборового» періоду розпорощена по всіх фондах УВУ, відсутній довідково-бібліографічний апарат. Тому значних зусиль вимагала робота по виявленню цих видань, складанню реєстраційного опису.

У багатьох випадках нам не вдалося відшукати повні комплекти періодичних видань у бібліотеці та архіві УВУ і НБУВ, лише частина еміграційної періодики збереглася до сьогодні в цілості. Тому реєстраційні і бібліографічні описи багатьох видань неповні, бракує прізвищ редакторів і видавців, не завжди визначено роки виходу часописів.

Упродовж 2005 р. здійснено реєстраційний і бібліографічний опис, складено типологічну таблицю і бібліографічний список понад 200 періодичних видань, додатково введено дані про 260 видань, які виходили в цей період і які слід розшукувати. Для подальшої роботи з цим масивом документів розроблено програму яка передбачає:

- 1) розшук видань і поповнення укладеного реєстру;
- 2) звірка списків з фондами бібліотек в Україні, у тому числі в Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського та Львівській науковій бібліотеці імені В. Стефаника.

Велика кількість українських еміграційних періодичних видань розпорощена в документних фондах України і за кордоном. З 225 назв тогочасних видань у фондах НБУВ є тільки 10. Тому «таборова» преса, як об'єкт дослідження, є цікавою для НБУВ і закордонних українських організацій.

Українська еміграційна преса повоєнної Німеччини та Австрії як за видовою, так і за жанровою структурою є багатоаспектною і унікальною документною спадщиною українського народу.

Цікавим є формування її як засобу інформування про суспільно-політичне, культурне життя еміграції, діяльність українських громадських, наукових і просвітницьких організацій.

Періодику української еміграції етапу 1945–1955 рр., як унікальний компонент документних ресурсів, поділяємо за:

- профілем (партийні, військові, молодіжні,

освітницькі, окремих власників – кооперативних організацій, церковних громад, громадських організацій);

- цільовим та читацьким призначенням, тематичною спрямованістю: інформаційні, релігійні, молодіжні, студентські, жіночі, освітні, фахові, наукові, сатирично-гумористичні, культурно-мистецькі;
- видовою структурою (журнали, газети, продовжувані видання, бюллетені, альманахи);
- територіальною ознакою (місцем видання);
- періодичністю (щоденні; ті, які виходили двічі або тричі на тиждень: тижневики; щомісячники; квартальні; щорічники);
- засобом відтворення (друк, цикlostиль, машинопис);
- мовою (україномовні, багатомовні, іншими мовами);
- хронологічними межами виходу.

Науковий інтерес становить дослідження специфічних рис української еміграційної періодики окресленого періоду, зумовлених суспільним і «політичним обличчям» видавця, профілем, періодичністю, місцем і мовою видання, спрямуванням на певного споживача інформації. Дані для узагальнень та висновків можна отримати з аналізу топологічної таблиці, яка слугує джерелом багато-аспектного вивчення становлення та ідейно-політичного, наукового уподобання української інтелігенції. Представлена топологічна таблиця дозволяє виявити тенденції розвитку окремих тематичних галузей, особливості редакторства.

Зважаючи на ідентичність визначеності видавцем мети і завдань та періодичності виходу у світ, видання поділяємо на журнали, газети, інформаційні видання, альманахи і збірники, які можна вважати продовжуваними. У зв'язку з реорганізацією окремих видань вони переходили з одного виду в інше.

Подана таблиця 1 наочно засвідчує, яка тематика в українській еміграційній періодиці 1945–1955-х рр. була пріоритетною.

Як ми бачимо, фактичний масив видань української періодики 1945–1955 рр. репрезентується журналами. Значне місце серед загальної кількості періодичних видань мали інформаційні документи, що разом становлять 29 %. Така перевага зrozуміла, адже інформаційні видання того часу були найважливішим джерелом актуальної інформації, необхідної у повсякденному житті еміграції.

Розвиток періодики в еміграції впродовж 1945–1955 рр. характеризується пріоритетністю політичних і релігійних видань, які виконували функції

Таблиця 1*

Критерії структурно-типологічного аналізу	Вид документа			
	Журнали	Газети	Інформаційні видання	Продовжувані видання
Цільове та читацьке призначення				
Партійно-політичні	21	7	12	5
Суспільно-політичні	9	4	-	-
Наукові	6	-	1	1
Інформаційні	-	-	11	-
Професійні	6	-	3	1
Релігійні	11	2	2	1
Військові	5	-	2	2
Літературно-мистецькі	9	2	1	4
Сатирично-гумористичні	7	2	-	-
Молодіжні	9	-	5	-
Студентські	14	-	8	1
Пластові	3	-	1	-
Дитячі	2	-	1	1
Таборові	1	1	8	-
Спортивні	-	1	-	1
Інші	10	11	7	3
Місце видання				
Аугсбург	12	5	11	3
Австрія (Віденсь, Зальцбург, Інсбрук)	9	2	1	-
Корнберг	2	1	1	-
Мюнхен	45	6	30	8
Новий Ульм	10	2	1	2
Інші	29	13	21	4
Без місця видання	6	1	2	3
Роки видання				
1945-1955	6	6	3	3
1945-1950	93	19	43	12
1950-1955	13	5	13	5
Не визначено	1	-	3	-

* Дані таблиці взяті зі списку українських емігрантських періодичних видань, які знаходяться в фондах Українського Вільного Університету.

інформаційні, культурно-освітні. Але поряд із сухо інформаційними виданнями робилися спроби видати окрім наукові збірники та науково-популярні часописи. Як показує аналіз післявоєнної української еміграційної преси їхньою специфічною рисою було об'єднання різних функцій в одному виданні.

Особливістю науково-популярних і наукових видань, як джерел оперативної інформації, було прагнення інформативності, об'єктивності тощо. Журнали наукового спрямування мали своїм завданням розв'язання найскладнішої проблеми того часу – сприяння збереженню неоціненного наукового і духовного надбання українського народу.

Без фінансової підтримки Центрального Представництва Української Еміграції в Німеччині (ЦПУЕН) найактивніше поширювалися політичні видання, а таборові, позбавлені фінансування, видавали свої бюллетені в умовах відсутності належного обладнання, браку паперу, компетентного авторського колективу. Відтак їхня видавнича діяльність не набула систематичного характеру, а наклади були мізерні. Втім, хронологічні межі виходу інформаційних бюллетенів засвідчують, що пріоритет у створенні періодичних видань належить таборовим радам.

Таблиця 2

Роки	Кількість видань
1945	24
1946	113
1947	116
1948	72
1949	51
1950	31
1951	36
1952	25
1953	24
1954	29
1955	25

Наведені статистичні дані дають підстави вважати вихідною точкою розвитку еміграційної періодики 1945 р. Найбільш активним і плідним періодом розвитку були 1945–1950 рр., а 1950–1955 рр. – періодом спаду. Зазначимо, що отримані результати є зумовлені входом значної кількості українських емігрантів до «німецької економіки» і від'їздом до інших країн, зокрема США, Канади, Аргентини та ін. Ці дані також свідчать про багатоаспектність тематики, актуальність висунутих завдань, серйозну систематичну роботу редакцій з авторськими колективами. Достатньо високий рівень української еміграційної періодики, особливо впродовж 1945–1950 рр., вказує на інтенсив-

ний розвиток української самосвідомості, а авторські публікації представленого періоду авторитетними іменами.

У повоєнній Німеччині й Австрії перебувало чимало відомих письменників, публіцистів, критиків, художників, театральних діячів, серед яких І. Багряний, Ю. Клен, У. Самчук, Є. Маланюк, Ю. Шерех, Ю. Косач, О. Грицай, З. Пеленський, С. Баран, С. Росоха, Р. Ільницький, Т. Осьмачка, Катя Гриневичева, С. Гординський, Е. Козак, А. Животко, А. Коломиєць та інші. Їхніми зусиллями був організований Мистецький Український Рух (МУР), видавалися такі поважні видання, як «Арка», «Літаври», «МУР», «Заграва», «Світання», «Вежі», котрі були формою і засобом вираження власних думок.

Досі не втрачають документально-історичного, національно-державницького та культурно-духовного значення газети й журнали середини ХХ століття, які закарбували новий період національного самоствердження поза Батьківчиною («Літаври», «Час», «Українські вісті», «Неділя», «Літературно-науковий вісник», «Промінь», «Арка», «Лис Микита», «МУР», «Нові дні», «Пу-Гу», «Орлик», «Життя», «Сучасник» та інші).

Нерівномірним був розподіл авторів по Німеччині й Австрії за регіональним принципом. Наведемо перелік міст, де були найбільше поширені видання української еміграційної преси: Мюнхен – 89, Аугсбург – 31, Новий Ульм – 15, Австрія (Віден, Зальцбург, Інсбрук) – 12. Детальніше ці дані подано в статистичній таблиці 1. Безперечним лідером щодо кількості авторів був Мюнхен, де й зосереджувалися найдосвідченіші кадри фахівців та видавалися часописи.

Аналіз видань української періодики в Німеччині і Австрії дає підстави для висновків про те, що впродовж 1945–1950 рр. в еміграції було започатковано спеціальні фахові періодичні видання, які висвітлювали актуальні проблеми професійної адаптації до німецьких умов.

Зіставлення науково-популярних та інформаційних видань доводить, що згідно з основними завданнями й тематичним спрямуванням цих часописів, вони були різнонаправленими, відповідно переважали інформаційні одноразові видання.

У ході проведення комплексного дослідження української еміграційної періодики Німеччини і Австрії періоду 1945–1955 рр. було проаналізовано головні її види і цільове спрямування, що формують уяву про національну свідомість еміграційних осередків. Порівняння генези розвитку і транс-

формації післявоєнної української еміграційної періодики в Німеччині і Австрії дозволяє зробити такі висновки:

1. Динаміка розвитку і перебудова української еміграційної періодики залежить від конкретних історико-культурного досвіду та історико-політичних умов.

2. Основні напрямки української еміграційної періодики в Німеччині і Австрії мали орієнтири, які полягали в інформаційному обслуговуванні користувачів, шляхом задоволення інформаційних потреб і вирішення їх життєвих проблем.

Аналіз широкого спектра «таборової» преси (понад 200 видань), як специфічного національно-го явища, потребує включення її у загальний процес розвитку історії української журналістики, незалежно від території появи – в Україні чи поза нею. Українська періодика у таборах військовополонених, інтернованих, переміщених осіб і біженців у Європі, продемонструвала збереження і примноження найкращих традицій національної культури українців. Проходячи болісні етапи таборового життя, українські полонені, інтерновані, біженці й переміщені особи (фактично «уламки нації» на чужині) повинні довести здатність до самостійного буття, духовного розвитку особистості, національного самоствердження серед інших народів. Тож рація «національного існування» рішуче вимагала інтелектуального, культурного, розумного поєднання з багатогранним світом Заходу.

Актуальність цієї теми вимагає продовження проекту. В подальшому планується продовження вивчення періодики української еміграції, яка виходила на теренах Західної Європи у 1945–1955 рр., підготовка зведеного бібліографічного списку українських періодичних видань Німеччини і Австрії. Серед назрілих завдань чільне місце посідає необхідність виявлення місць публікацій, введення до наукового обігу нових джерельних свідчень, удосконалення довідкового апарату на цей фонд.

Виняткова історико-культурна цінність і унікальність періодичних видань, які знаходяться в УВУ, зумовлює необхідність їх вивчення, збереження та застосування до наукового обігу на нових технологічних засадах з використанням можливостей новітніх інформаційних технологій, які зроблять ці данні доступнішими для користувачів.

Періодичні видання української еміграції (Німеччина, Австрія) періоду 1945–1955 рр. у бібліотеці і архіві Українського Вільного Університету (Мюнхен)

Партійно-політичні видання

1. ABN-Korrespondenz = ABN-Correspondence. – Мюнхен, 1949–1959. – Друк. – Нім., англ. мов. – 1949; 1951; 1954, № 3–4; 1956; 1958; 1959.
2. Der Antikommunist. – Мюнхен, 1955. – Друк. – 1955, № 1, 2.
3. Бюлетень СВУ. – Мюнхен, 1952–1956. – Друк. – Укр. мов. – 1952, № 1, 2; 1953, № 3–8; 1954, № 1, 2, 3, 1–5; 1955, № 1–5; 1956, № 1, 2.
4. Бюлетень Українського Визвольного Руху / Виконавчий Комітет Ради УВР. – Мюнхен, 1951–1952. – Друк. – Укр. мов. – 1951, № 1; 1952, № 1, 3–9.
5. Бюлетень Українського Інформаційного Бюро / УНРРА. – Мюнхен, 1954–1955. – Укр. мов. – 1954, № 7; 1955, № 1–8, 10–20.
6. Бюлетень УНДС / Український Національно-Державний Союз (УНДС); Ред. А. Левицький. – Б. м., 1951. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1951, № 6–7.
7. Визвольна політика: [Журнал] / Організація Українських Націоналістів. – Мюнхен, 1946–1948. – Щомісяця. – Циклостиль, згодом друк. – Укр. мов. – 1946, № 1–10; 1947, № 1–7; 1948, № 1–2.
8. Вільна трибуна. – Мюнхен, 1947. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1947, ч. 1.
9. Вільне слово: [Журнал] / Укр. Соціалістична Партія; Ред. П. Феденко, Волинець, І. Попович. – Мюнхен; Аугсбург, 1946–1954. – Щомісяця. – Циклостиль, згодом друк. – Укр. мов. – 1946, № 1; 1950, № 1, 2; 1951, № 3–5; 1952, № 6; 1953, № 8; 1954, № 9.
10. Вісті. Українське Інформаційне Бюро / УНРРА. – Аугсбург; Мюнхен, 1950–1954. – Укр. мов. – 1950, № 1; 1952, № 22; 1953, № 24–25, 27; 1954, № 1, 2.
11. Вперед: [Газета] / Ред. Левицький Б. – Мюнхен; Аугсбург, 1949–1960. – Щомісяця. – Друк. – Укр. мов. – 1953, № 2.
12. Голос державника: [Журнал]. – Аугсбург, 1947. – Щомісяця. – Укр. мов. – 1947, № 4–5, 6.
13. Державна думка: [Журнал] / Організація Українських Націоналістів. – Берлін; Віден; Зальцбург, 1945–1946. – Щомісяця. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1945, груд.; 1946, січ.
14. Документи і проблеми: Бюлетень Закордонних Частин ОУН / Організація Українських Націоналістів; Ред. Р. Ільницький. – Мюнхен, 1954. – Друк. – Укр. мов. – 1954, № 1.

15. За волю: [Журнал] / Ліга Українських Політичних В'язнів (ЛУПВ). – Корнберг, 1946. – Щомісяця. – Укр. мов. – 1946, № 4, 5, 6, 7, 8.
16. За державу / Союз Гетьманців Державників (СГД). – Мюнхен, 1947. – Друк. – Укр. мов.
17. За єдність / Укр. Координаційний Комітет. – Мюнхен, 1947. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1947, № 1.
18. За самостійність: [Журнал] / Організація Українських Націоналістів. – Мюнхен, 1946–1948. – Щомісяця. – Циклостиль, згодом друк. – Укр. мов. – 1946, № 2, 3–8, 11, 12; 1947, № 3, 4, 6–12; 1948, № 1–5.
19. Ідея і чин: [Журнал] / Організація Українських Націоналістів. – Б. м., 1946. – Друк. – Укр. мов. – 1946, № 10.
20. Інтернаціонал Свободи / Міжнародний Рух Свободи. – Мюнхен; Брюксель, 1947. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1947, № 1.
21. Інформаційний бюлєтень Краєвої Організації СГД / Союз Гетьманців Державників (СГД). – Аугсбург, 1950. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1950, лист.
22. Інформаційний бюлєтень Т. К. ОУН / Організація Українських Націоналістів. – Б. м., 1952–1956. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1952, № 1; 1954, № 4, 5; 1955, № 6; 1956, № 7.
23. Листи до наших приятелів / УКРОС; Ред. М. Шлемкевич. – Мюнхен, 1947. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1947, № 1, 2.
24. Літопис політв'язня: [Журнал] / Ліга Українських Політичних В'язнів (ЛУПВ). – Мюнхен, 1946–1947. – Щомісяця. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1946, № 1–6, 1947, № 1–2, 3–4.
25. Мета: [Журнал] / Український Національно-Державний Союз (УНДС); Ред. М. Шраменко. – Мюнхен, 1954. – Щомісяця. – Друк. – Укр. мов. – 1954, № 1–3.
26. На варти: [Журнал] / УВР. – Гердорф, 1958. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1958, № 1.
27. Наддунайська варта / Організація Українських Націоналістів. – Віден, 1944. – Друк. – Укр. мов.
28. Наша думка: Додаток «Комар»: Інформаційне видання / Організація Українських Націоналістів. – Мюнхен, 1948. – Щомісяця. – Друк. – Укр. мов. – 1948, № 1, 4, 6–8, 10, 11.
29. Наші позиції / Центральний комітет Української Революційно-Демократичної Партиї (УРДП); Ред. І. Багряний. – Новий Ульм, 1951–1952. – Щомісяця. – Друк. – Укр. мов. – 1951, № 1, 2–3; 1952, № 7, 8, 9–10.
30. Політв'язень: Бюлєтень / Ліга Українських Політичних В'язнів (ЛУПВ). – Мюнхен, 1946. – Щомісяця. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1946, № 2–4.
31. Промінь: [Газета]. – Зальцбург, 1948. – Щотижня. – Друк. – Укр. мов. – 1948, № 33.
32. Ранок: [Газета] / Союз Гетьманців Державників (СГД); Ред. В. Барка. – Гайденау, 1948–1954. – Щотижня. – Друк. – Укр. мов. – 1948, № 1–8, 10–11; 1949, № 12–21, 24, 29, 30, 45, 47; 1951, № 86; 1953, № 119; 1954, № 132, 144.
33. Революційний демократ / Українська Революційно-Демократична Партія (УРДП). – Новий Ульм, 1948–1949. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1948, № 1, 2, 3; 1949, № 1.
34. Самостійник / Організація Українських Націоналістів. – Мюнхен, 1946–1947. – Щомісяця. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1946, № 4, 8–9.
35. Самостійність / Закордонне Представництво УГВР. – Мюнхен, 1946. – Друк. – Укр. мов. – 1946, № 1.
36. Світанок / Союз Гетьманців Державників (СГД). – Гайденав, 1948. – Двотижневик. – Друк. – Укр. мов. – 1948, 1, 2, 3.
37. Сурма: [Журнал] / Організація Українських Націоналістів. – Мюнхен, 1949. – Щомісяця. – Друк. Укр. мов. – 1949, № 1.
38. Україна говорить / Закордонне Представництво УГВР. – Берлін; Віден, 1945. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1945 серп., вер.
39. Українська пресова служба: Інформаційне видання / Організація Українських Націоналістів. – Мюнхен, 1946–1948. – Двотижневик. – Циклостиль, згодом друк. – Укр. мов. – 1946, № 1–3, 5, 6, 8–10; 1947, № 1, 3, 7, 11–15, 25–46; 1948, № 10, 12, 19, 48–55.
40. Українська трибуна: [Газета] / Ред. З. Пеленський; Вид. В. Пасічняк. – Фрайман; Мюнхен, 1946–1949. – Двічі на тиждень. – Друк. – Укр. мов. – 1947 (комплект); 1948 (комплект); 1949, № 24.
41. Український бюлєтень інформацій / Організація Українських Націоналістів. – Мюнхен, 1946–1948. – Двотижневик. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1947, № 34.
42. Українські вісті: [Газета] / Ред. І. Багряний, М. Воскобійник. – Новий Ульм, 1945–1951. – Двічі на тиждень. – Друк. – Укр. мов. – 1947–1957, № 1–52 (1951, № 36, 51).
43. Час: [Газета] / Ред. Р. Ільницький. – Фюрт; Нюренберг; Байройт, 1945–1948. – Щотижня. – Друк. – Укр. мов. – 1945, № 8, 11, 12; 1948, № 42.
44. Шлях перемоги: [Газета] / Організація Українських Націоналістів; Ред. П. Кисько, Д. Чайків-

ський. – Мюнхен, 1954–1955. – Друк. – Укр. мов. – 1954; 1955.

45. Штурм: [Журнал] / Легіон ім. С. Петлюри. – Новий Ульм, 1952–1957. – Друк. – Укр. мов. – 1952, № 2; 1953, № 1, 2, 3–4; 1954, № 3–4; 1955, № 1–2; 1956, № 1–2; 1957, № 1–2.

Суспільно-політичні видання

46. Prometheus: [Суспільно-політичний журнал] / УНРРА. – Аугсбург, 1947–1949. – Циклостиль. – Нім., англ. мов. – 1947, № 1; 1948, № 2; 1949, № 3.

47. Ukraine in Vergangenheit und Gegenwart: [Публіцистичний журнал] / Нім.-укр. т-во; Ред. Г. Прокопчук. – Мюнхен, 1952. – Квартально. – Друк. – Нім. мов. – 1952, № 3 (липень-вересень).

48. Вісник Оселі: Суспільно-громадська газета / УНРРА. – Регенсбург, 1947–1948. – Щотижня. – Друк. – Укр. мов. – 1947, ч. 1–56; 1948, № 3–14, 16–22, 45, 46, 55, 56.

49. Громада: Проблеми громадського життя: Суспільно-громадський журнал / Ред. С. Сазонів. – Париж, 1948. – Друк. – Укр. мов. – 1948, № 1–24.

50. На сторожі: [Суспільно-політичний журнал] / Організація Українських Націоналістів. – Б. м., 1946–1948. – Щомісяця. – Циклостиль, згодом друк. – Укр. мов. – 1946, № 9–19; 1947, № 1–7; 1948, № 1–6 (2 пр.).

51. На чужині: [Літературно-громадський журнал]. – Коріген, 1946–1948. – Двомісячник. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1946, № 3, 4; 1947, № 5–8; 1948, № 9, 10.

52. Наше життя: [Суспільно-політична газета] / Ред. В. Чапленко, П. Котович. – Аугсбург, 1945–1948. – Два рази на тиждень. – Друк. – Укр. мов. – 1945, № 29.

53. Орлик: Журнал культурно-суспільного життя / Ред. О. Грицай. – Берхтесгаден, 1946–1948. – Щомісяця. – Друк. – Укр. мов. – 1946, № 1–6; 1947, № 1–12; 1948, № 1–4.

54. Проблеми: Суспільно-політичний журнал / Ред. М. Добрянський. – Мюнхен, 1946–1948. – Щомісяця. – Циклостиль, згодом друк. – Укр. мов. – 1946, № 1; 1947, № 1, 3; 1948, № 1, 2.

55. Сучасник / Ред. Ю. Дивнич, І. Кошелівець. – Новий Ульм, 1948. – Квартально. – Друк. – Укр. мов. – 1948, № 1.

56. Сьогодні: Додаток до «Нашого життя». – Аугсбург, 1947. – Друк. – Укр. мов. – 1947, № 1, 2.

57. Українська дійсність: [Суспільно-політична газета] / Ред. І. Калинович. – Берлін, 1944. – Тричі на тиждень. – Друк. – Укр. мов. – 1944, № 35.

58. Український самостійник: [Суспільно-політична газета] / Ред. П. Мірчук. – Мюнхен, 1949–

1957. – Друк. – Укр. мов. – 1951, № 16; 1952, № 9, 20–38, 41–53; 1953, № 1–23, 26–31, 33–37, 41, 42, 44, 48, 50; 1954, № 1–52; 1955, № 1–52; 1956, № 1–52; 1957, № 1–52.

Наукові видання

59. Бюлетень Української Вільної Академії наук / Укр. Вільна Академія Наук (УВАН). – Аугсбург; Мюнхен, 1946–1951. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1951, № 1, 2.

60. Вісті УТГІ: [Журнал] / Укр. Техніко-Господарський Інститут. – Регенсбург, 1947. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1947, № 1–7; 1948, № 8–10.

61. Літопис УВАН / Укр. Вільна Академія Наук. – Аугсбург, 1946–1947. – Друк. – Укр. мов.

62. Науковий бюллетень УТГІ / Укр. Техніко-Господарський Інститут. – Мюнхен; Новий Ульм; Аугсбург, 1950–1956. – Друк. – Укр. мов. – 1950, № 7–8, 10–11; 1951, № 5–6; 1952, № 22–30; 1953, № 31–38 (2 пр.); 1954, № 39–40; 1955, № 41–42; 1956.

63. Наша мова: [Журнал]. – Мюнхен, 1947. – Друк. – Укр. мов. – 1947, № 1.

64. Нова дорога: Наук.-популярний журнал. – Мюнхен, 1946. – Щомісяця. – Друк. – Укр. мов. – 1946, № 1, 2–3.

65. Нова епоха: Журнал Укр. гуманістичної думки. – Аугсбург, 1945–1946. – Циклостиль, згодом друк. – Укр. мов. – 1945, № 1–7; 1946, № 8, 9.

66. Рідна книга на чужині / Орган Книгоцентру. – Мюнхен, 1949. – Щомісяця. – Укр. мов. – 1949, № 1.

Інформаційні видання

67. Бюлетень Допомогової інформаційної служби / Центральне Представництво Української Еміграції. – Франкфурт, 1946–1947. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1946, № 1–3, 5, 7–13; 1947, № 1, 5, 15; 1948, № 17.

68. Бюлетень інформацій УСХС / Укр. Санітарно-Харитативна Служба. – Ганновер, 1948. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1948, № 1.

69. Інформаційний бюллетень переселенчого відділу / Центральне Представництво Української Еміграції в Німеччині, Переселенчий відділ. – Б. м., 1948. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1948, № 1–3.

70. Інформаційний бюллетень ЦПУЕН / Центральне Представництво Української Еміграції в Німеччині. – Мюнхен, 1951. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1951, № 1–11.

71. На сторінках чужої преси: Інформаційне видання. – Мюнхен, 1946. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1946, № 1.

72. Наши вісті: Інформаційне видання. – Мюнхен,

хен, 1945–1946. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1945, № 12; 1946, № 3, 4, 5–6.

73. Переселенчий інформатор. – Мюнхен, Фрайман, Варнер Казарне, 1948. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1948, № 4, 10, 12, 13.

74. Переселенчий інформатор. – Мюнхен, Шляйсгайм, 1946. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1946, № 1, 2, 4, 5–7.

75. Подайте вістку: Пошуково-інформаційний бюлєтень / Укр. Санітарна Харитативна Служба (УСХС). – Мюнхен, 1946. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1946, № 2.

76. Радіо-вісті: Бюлєтень. – Мюнхен, 1946–1951. – Щоденно. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1946, № 80, 123, 217; 1951, № 1.

77. Світова служба: Міжнародня кореспонденція. – Франкфурт-на-Майні, 1944. – Двічі на місяць. – 1944, № II–1–2, II–2–3, II–2–4.

Професійні видання

78. Frei Presse-Korrespondenz / Союз вільної преси. – Мюнхен, 1954. – Машинопис. – Нім. мов. – 1954, № 12.

79. Вістник Об'єднання Українських Лісників і Деревників на еміграції / Об'єднання Українських Лісників і Деревників (ОБУЛІВ). – Берхтесгаден, 1946. – Друк. – Укр. мов. – 1946, № 1.

80. Господарсько-кооперативне життя: Додаток до «Нашого життя»: [Журнал] / Об'єднання українських кооператорів; Ред. А. Качор. – Аугсбург; Мюнхен, 1947–1948. – Щомісяця. – Друк. – Укр. мов. – 1947, № 1–6; 1948, № 1–3.

81. Дзвінок: Педагогічний журнал. – Коріген, 1946. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1946, № 1.

82. Знання – Записки виховника: Педагогічний журнал / СУМ; Ред. В. Леник, П. Киско. – Мюнхен, 1954–1961. – Друк. – Укр. мов. – 1954, № 1; 1955, № 1–2; 1956–1961.

83. Рід та знамено: [Журнал]. – Франкфурт, 1947. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1947, № 1–4.

84. Технічні вісті: [Журнал] / Союз Укр. Інженерів і Техників на еміграції. – Мюнхен, 1947. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1947, № 1, 2.

85. Торгівля і промисел: Бюлєтень / Об'єднання Укр. Приватних Підприємців. – Мюнхен, 1946–1947. – Раз у півроку. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1946, № 1; 1947, № 2.

86. Українська школа: Педагогічний інформатор: Додаток до «Молодого життя». – Аугсбург, 1947–1948. – Друк. – Укр. мов. – 1947, № 1–3; 1948, № 1–8.

87. Школярик: Посібник для укр. народних шкіл 2 кл. / Ред. Л. Полтава. – Регенсбург, 1945. – Друк. – Укр. мов. – 1945, № 1.

Церковні і релігійні видання

88. Братський листок / Свято-Павлівське Братство УАПЦ. – Гайденав, 1947. – Двотижневик. – Друк. – Укр. мов. – 1947, № 1–10.

89. Бюлєтень Богословсько-Педагогічної Академії / Укр. Автокефальна Православна Церква. – Мюнхен, 1946–1947. – Друк. – Укр. мов. – 1946, № 1, 2; 1947, № 3, 4.

90. Вісті Герсфельдської парафії / Укр. Автокефальна Православна Церква. – Герсфельд, 1946–1947. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1946, № 1; 1947, № 2.

91. Дзвін: [Журнал] / Братство Св. Покрови при УАПЦ. – Мюнхен; Геттінген, 1948. – Щотижня. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1948, № 1–2.

92. Дорога правди: Журнал / Євангельсько-Баптистська Церква. – Корнберг, 1946. – Щомісяця. – Друк. – Укр. мов. – 1947, № 3–12; 1948, № 1–11.

93. З нами Бог. – Ландсгут, 1946. – Щомісяця. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1946, № 1, 2, 4, 6.

94. Орден: Журнал релігійно-філософської думки. – Аусбург, 1945–1946. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1945, № 1–3; 1946, № 1–6, 8.

95. Православний українець / Укр. Православна Церковна Рада. – Мюнхен, 1947. – Щомісяця. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1947, № 1, 2–3, 4–5.

96. Рідна церква: [Журнал] / Укр. Автокефальна Православна Церква. – Новий Ульм; Мюнхен, 1952. – Друк. – Укр. мов. – 1952, № 1, 2; 1953, № 1, 3–6; 1954, № 1–6; 1955, № 15–20.

97. Свято-Покровський листок УАПЦ на чужині / Укр. Автокефальна Православна Церква (УАПЦ). – Ашафенбург, 1946. – Друк. – Укр. мов. – 1946, № 1–2.

98. Урядовий Вісник: [Релігійний журнал] / Апостольська Візитатура Української католицької церкви. – Мюнхен, 1945–1955. – Щомісяця. – Циклостиль, згодом друк. – Укр. мов. – 1945, № 3, 8–11; 1946, № 2–5, 7–9, 10–12; 1947, № 3, 5–12; 1948, № 1–3; 1949, № 1–3; 1950, № 1; 1951, № 2; 1952, № 1–3; 1953, № 1–4; 1954, № 2–3, 4; 1955, № 2–4.

99. Християнський голос: [Газета] / Ред. Р. Данілевич, М. Коновалець. – Мюнхен, 1951. – Щотижня. – Друк. – Укр. мов. – 1951, № 3, 4, 7, 19, 24, 51, 52.

100. Християнський шлях: [Газета] / Ред. І. Німчук. – Карлсфельд; Міттенвальд, 1946–1947. – Щотижня. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1946, № 1–3, 9–39; 1947, № 19, 20.

101. Христос – наша сила / Апостольська Візитатура Української католицької церкви. – Мюнхен; Міттенвальд, 1946–1949. – Щомісяця. – Друк. – Укр. мов. – 1946, № 4, 5, 6; 1948, № 1–10, 12; 1949, № 1, 2.

102. Церква і життя: [Журнал] / Українська Автокефальна Православна Церква (УАПЦ). – Есслінген, 1945–1950. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1945, № 4, б. н.; 1946, № 1–10; 1947, № 1, 2; 1950, № 1.

103. Церковний вісник: [Журнал] / Українська Автокефальна Православна Церква (УАПЦ). – Мюнхен, 1946–1947. – Двотижневик. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1946, № 2–13; 1947, № 1.

Військові видання

104. Бюлетень Головної Команди Української Національної Гвардії: [Військовий бюллетень]. – Аугсбург, 1951. – Друк. – Укр. мов. – 1951, № 6, 7, 10.

105. Військова справа: [Журнал]. – Новий Ульм, 1948. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1948, № 1, 2.

106. Вільне козацтво: [Військовий бюллетень] / Ред. Острениця. – Мюнхен, 1947. – Ішомісяця. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1947, № 10–12.

107. Вісті Братства колишніх вояків 1 Української дивізії УНА: [Журнал]. – Мюнхен, 1951–1955. – Ішомісяця. – Друк. – Укр. мов. – 1951, № 5, 6, 7, 9, 11, 12; 1952, № 4–5, 8–11; 1953, № 9–10, 11–12; 1954, № 1–12; 1955, № 1–12.

108. До зброї: Журнал військово-політичної думки. – Мюнхен, 1946–1955. – Ішомісяця. – Циклостиль, згодом друк. – Укр. мов. – 1946, № 2; 1947, № 1, 3, 5; 1950, № 1–8; 1951, № 10–13; 1952, № 14–16; 1953, № 18–21; 1954, № 22–25; 1955, № 26.

109. Меч і воля: [Військовий журнал] / УНГ. – Новий Ульм, 1951–1953. – Ішомісяця. – Друк. – Укр. мов. – 1951, № 1–4; 1952, № 5–7; 1953, № 8–12.

110. Перемога: [Військовий журнал] / Воєнне наукове т-во. – Мюнхен, 1951. – Друк. – Укр. мов. – 1951, № 1.

111. Український інвалід / Союз Українських Військових Інвалідів (СУВІ). – Новий Ульм, 1949. – Друк. – Укр. мов. – 1949, № 1.

112. Український комбатант / Союз Українських Ветеранів (СУВ). – Новий Ульм; Мюнхен, 1947–1955. – Друк. – Укр. мов. – 1947, № 1; 1954, № 2; 1955, № 3.

Літературно-мистецькі видання

113. Арка: Літературно-мистецький журнал / Ред. Ю. Шерех. – Мюнхен, 1947–1948. – Ішомісячно. – Друк. – Укр. мов. – 1947, № 1–6; 1948, № 1–5.

114. Вежі: Місячник культури: [Літературно-мистецький журнал]. – Мюнхен, 1947–1948. – Ішомісяця. – Друк. – Укр. мов. – 1947, № 1; 1948, № 2.

115. Заграва: Літературно-мистецький журнал / Спілка укр. письменників і журналістів в Аугсбурзі. – Аугсбург, 1946. – Ішомісяця. – Друк. – Укр. мов. – 1946, № 1–4 (2 пр.).

116. Звено: Літературно-мистецький журнал / Мистецький український рух (МУР). – Інсбрук, 1946–1947. – Ішомісяця. – Циклостиль, згодом друк. – Укр. мов. – 1946, № 1–4.

117. Літаври: [Літературно-мистецький журнал] / Орган спілки укр. науковців, літераторів і мистців у Австрії; Ред. Ю. Клен (Освальд Бургардт). – Зальцбург, 1947. – Ішомісяця. – Друк. – Укр. мов. – 1947, № 1–6.

118. Літературний зошит: [Літературно-мистецька газета] / Мистецький український рух (МУР). – Б. м., 1947. – Друк. – Укр. мов. – 1947, № 2, 4–5.

119. Мистецький український рух: МУР: [Літературно-мистецький журнал]. – Мюнхен; Карлсфельд; Регенсбург, 1946–1947. – Ішомісяця. – Циклостиль, згодом друк. – Укр. мов. – 1946, № 1–2; 1947, № 3.

120. МУР: [Літературно-мистецький альманах] / МУР; Ред. Б. Подоляк. – Б. м., 1946. – Друк. – Укр. мов. – 1946, № 1.

121. Наше життя: Додаток: Бюллетень. – Аугсбург, 1946–1947. – Друк. – Укр. мов. – 1946, № 10, 13, 18, 23, 27, 28, 30, 34, 35.

122. Похід: Літературно-мистецький журнал. – Гайденав, 1946–1947. – Ішомісяця. – Друк. – Укр. мов. – 1946, № 1–2; 1947, № 1.

123. Ранок: Літературно-мистецький альманах. – Аугсбург, 1946. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1946, № 1.

124. Рідне слово: [Літературно-мистецький журнал] / Українське Літературно-Мистецьке Об'єднання (УЛМО); Ред. Т. Курпіта. – Мюнхен; Карлсфельд, 1945–1946. – Ішомісяця. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1945, № 1; 1946, № 3–6, 8, 9–11; Річник 1945–1946.

125. Світання: Літературно-мистецький альманах. – Аугсбург, 1945–1947. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1945, № 1–3; 1946, № 1, 2, 4–5; 1947, № 6.

126. Театр: Літературно-мистецький журнал / Ред. Б. Нижанківський, З. Тарнавський. – Мюнхен; Аугсбург, 1946. – Ішомісяця. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1946, ч. 1, 2.

127. Українська літературна газета. – Мюнхен, 1955. – Друк. – Укр. мов. – 1955, № 2–6; 1956–1960.

128. Українське мистецтво: Літературно-мистецький альманах. – Мюнхен, 1947. – Друк. – Укр. мов. – 1947, № 1, 2.

Сатира та гумор

129. Блазень: Гумористичний журнал. – Новий Ульм, 1948. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1948, № 1, 2.

130. Джміль: Гумористичний часопис. – Коріген, 1946. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1946, № 2.

131. Запроторений комар-їжак: Гумористичний журнал. – Ельванген; Мюнхен, 1946–1949. – Двотижневик. – Друк. – Укр. мов. – 1948, № 6; 1946, № 1, 3; 1947, № 5–7, 8, 11, 12, 15.
132. Лис Микита: [Гумористичний журнал]. – Мюнхен, 1947–1948. – Двотижневик. – Друк. – Укр. мов. – 1948, № 1–24; 1949, № 1–6, 25–30.
133. Оса кусає коли хоче: Гумористичний журнал. – Фюссен; Фельдмохінг, 1946–1947. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1946, № 1, 2.
134. Самохотник за Дунаєм: [Сатирично-гумористичний журнал]. – Кляйнкец, 1951. – Циклостиль. – Укр. мов.
135. Фарисей: Гумористичний журнал. – Гіршберг, 1947. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1947, № 1.
136. Хрін: Гумористична газета. – Корнберг, 1946. – Щомісяця. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1946, № 5, 7, 8, 9.
137. Цвіркун. – Ванген, 1947. – Друк. – Укр., нім., фр., англ. мовами. – 1947, трав.
- Молодіжні видання**
138. Авангард: [Молодіжний журнал] / СУМ; Ред. П. Киско, В. Леник. – Аугсбург; Мюнхен, 1946–1953. – Щомісяця. – Друк. – Укр. мов. – 1946, № 1; 1947, № 2–6; 1948, № 1–4; 1949, № 1–4; 1950, № 1–2; 1951, № 1–2, 3; 1953, № 4–11.
139. Бюлстень ЦК СУМ / СУМ. – Мюнхен, 1949. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1951, № 3.
140. Вісті Краєвого Комітету СУМ американської і французької зони Німеччини / СУМ. – Мюнхен, 1949. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1949, № 1.
141. Голос сумівця: Одноденка / Осередок СУМ. – Інгольштадт, б. д. – Циклостиль. – Укр. мов.
142. На зміну: [Журнал] / Організація Українських Націоналістів. – Мюнхен, 1948. – Циклостиль, згодом друк. – 1948, № 1.
143. На чатах: [Журнал] / Організація Українських Націоналістів. – Мюнхен, 1946. – Друк. – Укр. мов. – 1948, № 1 (груд.).
144. Нове лицарство: [Молодіжний журнал] / Ред. Л. Орлигера. – Аугсбург, 1946–1947. – Щомісяця. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1946, № 1; 1947, № 2, 3.
145. Сумівське життя: Молодіжний бюлетень / Комітет осередку СУМ. – Галендорф, 1949. – Двотижневик. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1949, № 1, 2, 3, 4, 5–6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13.
146. Сумівський бюлетень / СУМ. – Аугсбург, 1947. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1947, № 1.
147. Через терни: [Журнал для молоді]. – Ганновер, 1946. – Щомісяця. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1946, № 2, 3, 4.
148. Шлях молоді: Журнал, альманах. – Б. м., 1947–1948. – Щомісяця. – Циклостиль, згодом друк. – Укр. мов. – 1947, № 1–7; 1948, № 1–5.
149. Юнацька боротьба: Журнал УРДП / Українська Революційно-Демократична Партия (УРДП). – Новий Ульм, 1947–1948. – Циклостиль, згодом друк. – Укр. мов. – 1947, № 1; 1948, № 2.
150. Юнацький шлях / Організація Українських Націоналістів. – 1946. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1946, № 3–5.
151. Юні друзі: Журнал для молоді. – Мюнхен, 1947. – Друк. – Укр. мов. – 1947, № 1, 2–3.
- Студентські видання**
152. Алектор. – Гіршберг, 1946. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1946, № 1.
153. Богослов: Студентський журнал / Богословсько-Педагогічна Академія УАПЦ. – Мюнхен; Новий Ульм, 1948–1949. – Друк. – Укр. мов. – 1949, № 4–6.
154. Богослов: Студентський журнал. – Гіршберг, 1946. – Двомісячник. – Фотодрук. – Укр. мов. – 1946, № 13–14.
155. Бюлетень Союзу Українських Студентських Організацій Німеччини / Союз Українських Студентських Організацій Німеччини (СУСОН). – Мюнхен, 1950. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1951, № 2, 3; 1953, № 4.
156. Бюлетень Централі Націоналістичної Організації Українських Студентів Великонімеччини (НОУС). – Берлін, 1943–1944. – Щомісяця. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1943, № 1; 1944, № 1, 6–8.
157. Вісник ЦЕСУС / Центральний Союз Українського Студентства (ЦЕСУС). – Мюнхен, 1946–1947. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1946, № 3; 1947, № 6.
158. За дружбу: Бюлетень / Студентський укр.-білоруський комітет співпраці. – Мюнхен, 1946. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1946, № 1.
159. Зарево: Бюлетень / Об'єднання Укр. Студентських Товариств національного солідаризму. – Мюнхен, 1950. – Щомісяця. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1950, № 2.
160. Зустріч: Одноденка / Ред. М. Островерх. – Регенсбург, 1948. – Циклостиль. – Укр. мов.
161. Інформаційний бюлетень товариства української студіюючої молоді ім. М. Міхновського. – Мюнхен, 1950–1956. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1950, № 1–2; 1951, № 4–5, 7; 1956, № 9.
162. Обнова: Бюлетень / Укр. Студенти-Католики. – Мюнхен, 1948–1949. – Щомісяця. – Циклостиль, згодом друк. – Укр. мов. – 1948, № 2, 7–10; 1949, № 1.

163. Семінарійні вісті / Греко-Католицька Духовна Семінарія. – Гіршберг, 1946. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1946, № 11–12.

164. Стежі: [Студентський журнал]. – Мюнхен, 1946. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1946, № 1, 2–3, 5–6, 7–10.

165. Студент: [Студентський журнал] / Укр. студентське представництво англійської зони. – Гайденав, 1947. – Квартально. – Друк. – Укр. мов. – 1947, № 1.

166. Студент: [Студентський журнал] / УСГ. – Мюнхен, 1946. – Щомісяця. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1946, № 6, 7.

167. Студентська думка: [Студентський журнал] / Студентська громада Зомме-Казерне. – Аугсбург, 1946. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1946, № 1, 5.

168. Студентська думка: [Студентський журнал] / Укр. Студентська громада при УТГІ. – Регенсбург, 1946. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1946, № 3, 5.

169. Студентський вісник: Додаток до «Нашого життя»: [Студентський журнал] / Центральний Союз Українського Студентства (ЦЕСУС). – Мюнхен, 1947–1948. – Квартально. – Друк. – Укр. мов. – 1947, № 1; 1948, № 1, 2.

170. Студентський прапор: [Студентський журнал] / Укр. Академія молоді в Австрії, Представництво Укр. студентів в Австрії; Ред. В. Кримський. – Грац; Інсбрук; Зальцбург, 1948. – Друк. – Укр. мов. – 1948, № 1.

171. Студентський шлях: [Студентський журнал] / ЦЕСУС. – Мюнхен; Інсбрук, 1946–1947. – Щомісяця. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1946, № 7–12; 1947, № 1–4.

172. Студентські вісті: [Студентський журнал]. – Мюнхен, 1946–1947. – Щотижня. – Друк. – Укр. мов. – 1946, № 14–15, 16–17; 1947, № 4–5.

173. Студентські обрії: [Студентський журнал]. – Мюнхен, 1946–1947. – Щомісяця. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1946, № 1; 1947, № 1.

174. Юність: Інформаційне видання: Листок Літ. Комісії «Зарево». – Мюнхен, 1951. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1951, № 3.

Пластові видання

175. Молоде життя: [Пластовий журнал] / Спілка Укр. Молоді; Ред. А. Фіголь, П. Киско. – Мюнхен; Аугсбург; Регенсбург, 1948–1955. – Щомісяця. – Друк. – Укр. мов. – 1948, № 1, 2, 3–4; 1950, № 2–12; 1954, № 2, 4; 1955, № 1–2, 4.

176. Новак: [Пластовий журнал]. – Аугсбург, 1946. – Щомісяця. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1946, № 1–4.

177. Сеніорська ватра: Орган пластової думки /

Сеніорат. – Мюнхен, 1947–1950. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1947, № 1; 1950, № 1.

178. Ювілейне свято весни: Щоденний бюллетень пластової стрічі в Міттенвальді. – Міттенвальд, 1947. – Щоденно. – 1947, № 1.

Дитячі видання

179. Малий школляр: Одноденка / Ред. Ю. Беккід. – Регенсбург, 1948. – Друк. – Укр. мов.

180. Малі друзі: [Дитячий журнал] / Об'єднання Працівників Дитячої Літератури (ОПДЛ) ім. Л. Глібова. – Аугсбург, 1947–1948. – Щомісяця. – Друк. – Укр. мов. – 1947, № 1, 3–7; 1948, № 1–3.

181. Нашим дітям: Альманах / Об'єднання Працівників Дитячої Літератури (ОПДЛ) ім. Л. Глібова. – Б. м., 1947. – Друк. – Укр. мов. – 1947, № 1.

182. Орлики: [Дитячий журнал]. – Мюнхен, 1951. – Друк. – Укр. мов. – 1951, № 1.

Таборові видання

183. Вісті з нашого життя: [Бюллетень]. – Карлсфельд, 1946. – Тижневий. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1946, № 3, 4.

184. Вісті з радіо, преси, табору: Бюллетень / УНА. – Аугсбург, 1946–1947. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1947, № 5.

185. Життя в таборі / Табір полонених. – Реміні (Італія), 1945. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1945, № 6, 7, 10, 12, 13; 1946, № 1, 4–11, 13–22, 24–76; 1947, № 98, 100–101, 104.

186. Інформаційний листок. – Коріген, 1947. – Тричі на тиждень. – Укр. мов. – 1947, № 72.

187. Луна: [Газета] / Ред. Давиденко, І. Марченко. – Гайденау, 1946. – Щотижня. – Друк. – Укр. мов. – 1946, № 13, 23.

188. Таборові будні: Бюллетень. – Міттенвальд, 1947. – Щотижня. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1947, № 3.

189. Таборові вісті: Бюллетень. – Майнц-Кастель, 1947. – Щомісяця. – Друк. – Укр. мов. – 1947, № 1.

190. Щоденні вісті: Бюллетень. – Аугсбург, 1946. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1946, № 27.

191. Щоденні вісті: Бюллетень. – Берхтесгаден, 1946–1947. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1946, № 3, 4, 5, 7; 1947, № 5, 7.

192. Щоденні Радіо-вісті: Бюллетень. – Шляйсгайм, 1946. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1946, № 70, 71, т. 631, № 123.

Спортивні видання

193. Альманах Ради Фізичної Культури. – Мюнхен, 1951. – Друк. – Укр. мов.

194. Гарт: [Спортивна газета]. – Верісгофен, 1946. – Щотижня. – Укр. мов.

Інші видання

195. Батьківщина / Ред. С. Федюк. – Ріміні, 1946. – Щотижня. – Друк. – Укр. мов. – 1946, № 24, 35.
196. Бюлетень Об'єднання українців у Австрії. – Зальцбург, 1954–1955. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1954, № 2; 1955, № 3, 4.
197. Вісник СХС / Укр. Санітарно-Харитативна Служба. – Мюнхен, 1945–1947. – Щомісяця. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1945, № 1; 1946, № 1–3, 4–5, 6, 7–8; 1947, № 1–2.
198. Вісник українського тимчасового допомогового об'єднання в Австрії. – Б. м., 1946. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1946, № 2.
199. Вісті ЗУАДК / ЗУАДК. – Мюнхен, 1950. – Друк. – Укр. мов. – 1950, № 1.
200. Вістник пресової квартири У.С.С.: Ювілейний журнал-альманах / Ред. М. Угрин-Безгрішний, В. Боярин. – Мюнхен, 1953–1954. – Друк. – Укр. мов. – 1953, груд.; 1954, січ.
201. Всесвіт: [Журнал]. – Новий Ульм, 1955–1958. – Друк. – Укр. мов. – 1955, № 1–4; 1956–1958.
202. Голос недостріляних: [Газета] / ДОПРУС. – Мюнхен, 1956. – Друк. – Укр. мов. – 1956, № 1.
203. Допомога: Бюлетень. – Франкфурт-на-Майні, 1946. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1946, № 5, 8.
204. Життя: [Журнал]. – Мюнхен, 1949. – Друк. – Укр. мов. – 1949, № 1, 2, 4.
205. За майбутнє: Бюлетень. – Мюнхен; Фюссен, 1945–1946. – Щотижня. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1945, № 3; 1946, № 3–11, 14–18.
206. Інформації Головної управи ТУПВ / ТУПВ. – Мюнхен, 1946. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1946, № 1, 2, 3.
207. Напередодні: [Журнал]. – Ванген, 1947. – Щомісяця. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1947, № 1.
208. Наш шлях: [Журнал]. – Мюнхен, 1945–1946. – Щомісяця. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1945, № 5, 12; 1946, № 1–4, 6–8, 9.
209. Неділя: [Газета] / Ред. Г. Которович. – Швайнфурт; Ашафенбург; Аугсбург, 1945–1952. – Щотижня. – Друк. – Укр. мов. – 1946, № 18, 37, 42, 43, 48, 53; 1947, № 54, 61, 68, 72, 74, 96–105; 1948, № 107, 110, 118, 125, 126, 128, 129, 139, 149, 150, 151; 1949, № 156, 157–158, 159, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 175, 187; 1951, № 8, 10, 11, 13, 14, 16; 1952, № 17 (215).
210. Нива: [Жіночий журнал]. – Б. м., 1946. – Друк. – Укр. мов.
211. Нові дні / Укр. Центральне Допоможове Об'єднання Австрії (УЦДОА). – Зальцбург, 1946–1947. – Щотижня. – Друк. – Укр. мов. – 1946, № 1; 1947, № 48.
212. Пам'ятай: Альманах. – Кляйнкиц, 1951. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1951, № 1.
213. Переселенець: Бюлетень / Центральне Представництво Української Еміграції, Переселенча Комісія. – Мюнхен, 1946–1947. – Щомісяця. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1946, № 1–5; 1947, № 6, 7.
214. Промінь: Часопис. – Мюнхен, 1946–1949. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1946, № 1.
215. Пу-гу: Ілюстрований тижневик / Ред. В. Чарнецький, М. Царинник. – Аугсбург, 1946. – Щотижня. – Друк. – Укр. мов.
216. Самостійна Україна. – Б. м., 1949. – Друк. – Укр. мов. – 1949, № 3–4.
217. Світло: Журнал. – Людвігсбург, 1946. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1946, № 1.
218. Слово: [Газета] / Ред. С. Довгаль. – Регенсбург, 1945–1946. – Щотижня. – Друк. – Укр. мов. – 1945, № 1–7; 1946, № 1–12, 14–16.
219. Сучасна Україна: [Газета] / Закордонне Представництво УГВР; Ред. В. Стаків. – Мюнхен, 1951–1960. – Двотижневик. – Друк. – Укр. мов. – 1951, № 1–26; 1952, № 1–26; 1953, № 1–26; 1954; 1955; 1960.
220. Українська думка: [Газета]. – Аугсбург, 1946. – Друк. – Укр. мов. – 1946.
221. Українське слово: [Газета] / Ред. Ю. Тарнович. – Регенсбург, 1946. – Щотижня. – Друк. – Укр. мов.
222. Український голос: [Газета]. – Мюнхен, 1949. – Щотижня. – Друк. – Укр. мов.
223. Український скиталець: Одноденка. – Окер, 1948. – Друк. – Укр. мов.
224. Ульмівка: [Газета]. – Новий Ульм, 1954–1955. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1954, № 2, 7–8, 11–12; 1955, № 1–2, 3–4.
225. Чужиною: Бюлетень. – Корнберг, 1946–1947. – Двотижневик. – Циклостиль. – Укр. мов. – 1946, № 2, 5, 6, 9, 10, 11, 13, 14; 1947, № 1, 2, 14.